Q nkn-n me

کتاب قانون نامه بعض
یرلرك طپو وعشرلرن
بیان ایدر
١٠٦٣

24. Kanun name vilaieti Rumili ve Anadoli ve
Karaman ve Zulkadiriye ve sair vilaietlerin
[illegible]
[illegible]

1

قانون نامهٔ ولایت روم ایلی و اناطولی و قرمان و بونلرك امثالی ولایتلرك

جریمه سی بر مسلمان زنا قلسه شرعیله ثابت
اولسا و زنا قلان اولی اولسا و بای اولسا که
بیك آقچه یه و دخی زیاده یه کوجی یتشسا اوج یوز
آقچه جرم آلنه و اوسط الحال اولورسه
آلتیوز آقچه یه کوجی یتشسا ایکی یوز آقچه جرم آلنه
اندن آشغه درت یوز آقچه اندن آشغه
حاللو اولورسه که غایت فقیر اولا قرق آقچه
آلنه و اگر زنا قیلان ارکن اولوب بای
اولسه که بیك آقچه یه داخی زیاده یه کوجی یتشسا
جرم یوز آقچه آلنه اورته حاللو اولوب
آلتیوزه کوجی یتسا آلی آقچه اندن آشغه درت
یوزه کوجی یتسه قرق آقچه غایت فقیر اولسه
اوتوز آقچه جرم آلنه اگر اولی ار مسلمه عورتنه

زنا قلسه شرعیله ثابت اولسه غنی اولسه غنی
ار قتلغن ویره اگر اورته حاللو یاخود فقیر
اولسه اول حاللو ار قتلغن ویره واگر زنا قلان
طول اولسه انوك جرمی ارككلر كبی اولا ازلقده
وچوقلقده اكه اعتبار ایده لر اگر عورت تولك
غالی اولوب اری قبول ایلسه كوفتحور قتلوغین
ویره یوز اقچه یخسول اولورسه اللی اقچه
غایت فقیر اولورسه قرق اقچه ویا اوتوز
اقچه جرم النه واگر عورت بوزه وذكلك
ایلسه قاضی تعزیر ایده نمقدار كورسه اغاجی
باشنه بر اقچه جرم النه واگر بره كونك
اوینه كرسه زنا قصدینه اولو اولورسه
اولو جرمن ارکن ایسه ارکن جرمن ویره
یقار وتفصیل اوزره كه بیان اولندی
واگر قول قراواش زنا قلسه حره وحره نصفك

جرمنی ویرن عادت موجبنجه بالقدره ویحسو القدره
اگر بر کونک عودتن ابسه ویا دلسه ویا یاپشسه
قاضی تعزیر ایدن ایکی اغاجی یاشنه بر اقجه جرم
النه واگر بر کشی زنایی بلوب قاضیه دیمسه
جرمنی اوغورلین بلسه دیمسه جرم اون اقجه
النه بو ذکر اولان جرایم کافیردن
صادر اولسه غنی ایسه غنی مسلماندن النان
جرمک نصفی و متوسط الحالدن متوسط
الحال مسلماندن النان جرمک نصفی
فقیردن فقیر مسلماندن النان جرمک نصفی النه

باب تضاربر وتشاتمه وقتل نفسه

متعلق جریمه اگر ایکی کشی بر بیرینه یاپشوب یقاسنی
یرتسه قاضی تعزیر ایده جرم یوق واگر بر بیرینک
ساچن صقالن یولسه ثابت اولسه غنی ایسه
جرم یگرمی اقجه فقیر اولسه اون اقچه النه

وباشی یاریلوب قان چیقسه اوتوز آقچه جرم آلنه
واگر ایلک چیقسه اوناجلو اولسه باشی یاریلن
بای اولسه بیك آقچه یا داخی زیاده یه کوجی یتسه
یوز آقچه جرم آلنه آلتی یوزه کوجی یتسه اللی
فقیر اولسه قرق یا اوتوز آقچه جرم آلنه واگر
آدم اولدرسه یرینه قصاص اتمه‌سلر قان
جرمی بیك آقچه یا داخی زیاده یه کوجی یتسه
درت یوز آقچه آلتی یوزه کوجی یتسا ایکی یوز
آقچه آندن آشغا حاللو اولورسه یوز آقچه
غایت فقیر اولسه اللی آقچه آلنه واگر بر کشی
اوقیله ویا بچاغیله اورسه یا شول
اولوب دوشکه دوشرسه اولکن بای
اولوب بیك آقچه یا داخی زیاده یه کوجی
یتسه جرم ایکی یوز آقچه اورته حاللو اولورسه
جرم
یوز آقچه فقیر اولورسه اللی آقچه آلنه

واگر بر اکوزنک کوزین یا دیشین چقرسه قصدله

قصاص ایتمسلر غنی اولسه جرم ایکی یوز اوسط

الحال اولورسه یوز آقچه دخی اشغا حاللو

حاللو اولورسه اللی آقچه غایت فقیر اولورسه

قرق آقچه ویا اوتوز آقچه جرم آلنه قیز

واغلنجقلر صواش اتسه جرم یوق اگر بو قضیه

کافردن صادر اولسه نصف جرم مسلمان

آلنه وجه مذکور اوزره **شرب خمر**

وسرقه وغضب وتعدی جریمه سی

اگر بر کیشی خمر اچسا قاضی تعذیر ایده ایکی اغاج

باشنه بر آقچه جرم آلنه اگر قان یا تاوق

ویا اوردک سریقه اتسه قاضی تعذیر ایده

ایکی اغاجه بر آقچه جرم آلنه واگر آت

اوغورلسه الن کسه لر کسمزلرسه ایکی یوز

آقچه جرم آلنه یانجق ویا دستار سریقه اتسه

النکسمه‌لو اولسه قاضی تعذیر ایده ایکی اغاجه بر اقجه
جرم آلنه واکر بره کوننك تخیلی اوغورلسه
جرم قرق اقجه اورته حاللو اولورسه
یکرمی اقجه غایت فقیر اولورسه اون اقجه
جرم آلنه اوغلانلرندن یا اته اوغلندن
یا قرنداش قرنداشندن ویا ارعورتندن
ویا عورت ارندن نسنه اوغورلسه قاضی
تعذیر ایده وبر اغاج باشنه بر اقجه جرم آلنه
واکر یا بانره صغیر ویا بوزند ویا غنم اوغورلنسه
بولوب چاغرمسلر بایی اولورسه جرم اوتوز
اقجه اوسط الحال اولورسه یکرمی اقجه فقیر
الحال اولورسه اون اقجه جرم آلنه واکر چاغرسه
ایسی بولنمسه قاضیه ویره‌لر صقلیه صکره ضایع
اولورسه جرم یوق امر شرع نیجه ایسه واکر
یولدن کچرکن ظلمله یوغورت یا اتمك السه

آغاجی باشنه بر اقچه جرم النه کافردن دخی

مسلمان جرمنك نصفی النه وجه مسطور اوزره

واكر بر کشینك اتی ویا قاتیری ویا اوکوزی

اكنه کیرسه طوار باشنه بیش چوماق

بیش اقچه النه انك کیرسه درت چوماق

ودرت اقچه النه وبزاغو کیرسه بر چوماق

بر اقچه النه وغنم کیرسه اکی قیونه بر چوماق

وبر اقچه النه واكر قوه جانور کیرسه

جانور باشنه اکی چوماق اکی اقچه النه

اما اول حجت ایده لر حجت ایتدکلریندن

صکره اسلمیوب طوارلرینه تیمار ایتمیجك

اولورلرسه که تخیله وترلیه ضرر

وزیان ایتمشلولا بو وجهله چوما قلیوب

تهدید ایده لر وهم اولان زیانی تضمین

ایده لر هر کشی طوارلرینه تیمار ایدن رعایانك

ترکسنه زیان اولمیه واکر یا بانده ویا کوینده ویا طوار
صوادنده اکلمش غله اولسه که طوار اوغرمغی اولا
اکا اولا غواینه لر مجرد سیاست نامه
پادشاهی امر ایتدوکی اوزره برکمسنه کندو عورتنی
براجنبی کمسنه ایله زنا ایدرکن بر یرده بولسا
اکیسن دخی قتل ایتسه دخی همان اول ساعت
جماعت کتورجك شهادات اولمنوفالروك
دعوالری استماع اولنمیه وبرکمسنه کندو اونده
براجنبی بولوب بچق ایله چالسه ویا خود مجروح
ایتسه اول داخی سیاسته صورلمیه قیز واغلان
چکن کمسنه نك وخیانت ایله براجنبی نك
وعورت وقین چکمکی بیله وران کمسنه
لروك ایچکن کسه لرقین وعورت جکوب
کوجله نکاح ایتدرنز جبر ایله بوشادوب
سیاستی نه ایسه اجرا ایده لر وآدم اولدورن

ایچمک

کمسنه‌ٔ اولدردوکی کمسنه‌نك یرینه اولدوره‌لر

وآسیاب اوغورلیان وآسیاب یردن وودکان آچن

وبر قج خرسوزلغی ظاهر اولمش کمسنه‌ٔ اصالر ویره

عمر
وکلید ایدهٔ الننده طاغ ایده‌لر وبر بولك خلق ایچنده

آدم اولسه تهدید ایدوب خیرسوزی بولدورلر

بولمزلر ایسه اول خلقی دوتوب حبس ایده‌لر

دخی درکاه معلایه بیلدوره‌لر فرمان همایون

آنلرك حقنده نه وجهله صادر اولورسه

موجبیله عمل ایده‌لر واستانبولده بر کمسنه‌نك

علاییا براغلانی یوزنه بچاغیله چالوب

مجروح ایدوب قاضی عسکر افندی تفتیش

ایدوب شرعیله چالدوغی ثابت اولیجاق

پادشاه عالم پناه سیاستا اولکمسنه‌ٔ

صلب ایتدردی فی ٣ رجب المرجب سنه ٠١٨ و

بر بچه سوختالر
وبوسده عسسوك اوزرینه کلوب بر بچه‌سن

مجروح اتمشلر انی داخی پادشاه عالم سیاستنا
صلب ایتدردی من التاریخ المذبور کوی
ویا محلّه اچنده آدم اولسه ویا کاربان
باصلوب خسارت وفسادت اوله ویا خود
بر کوی آراسنده اوغورلیق ویا حرامیلق
اولسه البته خرسوزی بولدوروب چقاره‌لر
اگر شویله که بولنمق ممکن اولمیه دییت
صالالر و بر کیسنه نك اوینده ویا الینده
بولنسه
اوغورلق نسنه صاتون الدی ایسه صاتانی
بولدوره‌لر بولمز ایسه متهم کیسنه ایسه
اشکنجه ایده‌لر مکر که بولیجاق کتوروب
قاضیه تسلیم ایده ویا خود یا اندن بولدوغن
اثبات ایده اما اشکنجه‌ده احتیاط ایده‌لر قبل
الثبوت تلف نفس اولمیه واگر اشکنجه‌ده اولورسه
دعواسی صورلمیه وکاربان سرایجیلر امین

ومعتمد كمسنه لر اولوب هر صباح كاربان
سرايي خلقنه اجازت ويرمدين كاربان سراين
قونان خلقدن استفسار ايدوب كمسنه نك
رزقي واسبابي سرقه اولمدوغين معلوم
وتحقيق ايتدكدن صكره كاربان سرايي
قاپوسن اچوب خلقي صاليويره واگر
كاربان سرايجي بو معنايي ايتدكدن صكره
خلقه دستور ويرمش اولوب صكره كاربان
سرايي خلقندن بعض رزقم واسبابم اوغورلندي
ديرلرسه مسموع اولنميه واگر كاربان
سرايجي اول معنايي ايتمدين خلقه دستور
ويرمش اولوب اول كيجه كاربان سراين
قونان خلقك نسنه سي اوغورلنمش اولورسه
كه اوغورلندوغي محقق اوله كاربان سرايجين
جونكه غدارلق اولدي كاربان سرايجيه

اول اوغورلنان نسنه نك قيمتى تضمين اولنه
واكر كاربان سراينه نسنه اوغورلنمق
كاربان سراى طشره دن دلنوب الينمغله
اولورسه طشره دن مظنه و متهم اولندن
طوتوب تهديد ايدوب خرسوزى بولوب
الدوغى رزقى واسبابى بولدوروب شرعله
صاحبنه تسليم ايده لر واكر ايچروده اولان
خلقك دخى طشره ده اولان خرسوزيله قولى
اولمق توهم اولنورسه ايچروده اولان خلقدن
مظنه اولنلرى دخى طوتوب شرعله تفتيش ايدوب
خرسوزى بولدورلر بولنمزسه محله ايچنده
اوغورلق اولجاق حكم نيجه ايسه كاربان
سراينه دخى ايله اولا ويازكسن وآدم بچقليانك
اكر بچاقلمق غارت ايسا ايكى كسالر واكر غارت
دكل ايسا قوللرينه بچاق صنجوب كزدوره لر

وبر کشی آناسن ویا آنانك آناسن وسایر اقرباسندن
اولدرسه امر شرع نیجه ایسا اجرا ایدکر شهرلرده
ویا کوی یکرده اولان اولرده اودقورلر اوق دوکیلار
شرعیله ثابت اولوب بر کمسنه‌یه تهمت ایسالر
تهدید ایله خیرسوزی بولدوره‌لر اگر قصد ایله
ایتمش اولورسه اصلدر وجدامدره یساق ادوب
شهرلردن سورلر وخیرسوز سپاهی طایفه‌سندن
اولوب سیاسته مستحق اولا حبس ادوب
درکاه معلایه عرض ایده‌لر واگر عرفیله
بر کمسنه‌نك خیرسوزلغی ظاهر اولورسه قاضی
اولان کمسنه اهل عرفه حجت ویره اهل
عرف اول حجت موجبنجه اصلمغه مستحق
اولانی اصوب وقطع عضوه مستحق اولانی
قطع عضو ایدم قاضی بو بابده مانع اولمیه
اشکنجده اقرار ایتسه وعلایم دخی دلالت

8

ایتسا اول اقرار معتبر اولا واكر بر خرسوز طوتلوب
خرسوزلغی معلوم اولوب اول دخی بر كمسنه
ایچون شریكم دردیر اولورسه اول كمسنه
اكر لوند و متهم كمسنه ایسه اشكنجه ایده لر
اكر متهم دكل ایسا مجرد خرسوزك سوزیله
اشكنجه ایتمیالر بو قضیه بو وجهله اولمغی
پادشاه عالم پناه حضرتلرینك امر شریفلریله
اولدی فی ١٩ ذی القعده سنة ٩١٠
و یایا و مسلم و یوروك و طوغانجی و وقف
و ملك اولسون خرسوز نجوب انلرك
اچنه كیرسه خرسوزی انلره بولدورب الالر
انلر خرسوزی ویرمز ایسا غرامتن چكه لر
و خرسوزك الدوغنی انلره اوده ده لر واكر
خرسوز بو انلرك بریسندن اولورسه
سیاستی سایر كبی اولا اناطولی و روم

ایلی بکلربکیسی ویردوکی تیمارلر وتیمارن جبلولری قانونیدر

بیك اقچلق تیمار ییان کندو وجبلو ایکی بیك
اقچلق تیمار ییان کندو وجبلو غلام اوچ بیك
اقچلق تیمار تصرف ایدن کندو برومه
جبلو غلام دورت بیك اقچلق تیمار تصرف
ایدن کندو برومه جبلو غلام تنکتور وبیش
بیك اقچلق والتی بیك اقچلق تیمار تصرف
ایدن کندو برومه جبلو غلام تنکتور ویدی
بیك وسکز بیك اقچلق تیمار تصرف ایدن
کندو برومه جبلو غلام چادر وبوندن
زیاده اولان حاصلك هر اوچ بیکنه برجبلو
وبیك بیش یوز واکی بیك اولانه غلام
وسنجاق بکلربنك هر بیش بیك اقچیه
برجبلو وهر الی بیك اقچیه کجیم اغلاسنه

ایكی كونلك ادناسنه بر كونلك وكندو اوتوز دوغی
چادر صوتاقلی چادر خزینه چادری كیلار مطبخ
سراجخانه وسوباشیلروك هر درت بیكینه
بر جبلو وهر اوتوز بیكه بر گجیم اعلا سنه
چادر تیكتور ادناسنه چادر تیكتور
ارباب تیماردن شول كمسنه لروك كه
عسكری منصوره سفر امر اولنوب سفره واروب
تیمار خدمت اتممش ولا تیمار حاصلی موقوفدر
اول تیمار آخره ویریلوب برات یازلوب تعیین
تاریخ اولنمیه ما بیننده اولان حاصل موقوفك
اولور وشول كمسنه لركه مشترك تیمار تصرف
ایدوب هر ییل اشملو كمسنه لر اولوب سفر امر
اولنوب واروب اداء خدمت اتمامش ولا
تیمارك حصه سنه متعلق اولان حاصل اول
تیمار آخر كمسنه یه ویرلمیه موقوفجی تصرف

ایدر وشول مشترکلوکه نوبتلده اشملودن
سفر اولوب هر قنقسنك كه نوبتی اولوب
سفره اشوب قالوغن تمام ایتمامیش اولا
تیمارنك اول حصهسی موقوفجنكدر امّا نوبتی
اولمیان مشتركك حصهسنه دخل اولنمیه
وسفره واران سپاهیلردن شول كمسنه
لر بكی پاشالر وبكلربكیلر معرفتیله
سنجاق اغریغی حفظیچون قونلمش اولا
انك قوللغی مقبولدر موقوفجی دخل ایتمیه
وبكلربكیلر ویردوكی براتلردن كه
اناطولی بكلربكیسنه اوچ بیكلك تیماره
اجازت ویرلمشدر اول مقدارك براتی
وتاریخی بكلربكیه مفوضدر پادشاه
عالم پناه امریله ورود مادام كه
خدمتنی ادا ایده موقوفجنك اكا دخل

جایزدکلدر وار بابه تیماردن شولکه سفر
واروب اولدیسه بیله اولوب اما یرلو
اولوب تفتیش اولنجاق یوقلماده بولنمامغه
سبب مرض اولا ویاخود محاربه‌دن یرلوا
چقوب صکره کیرو سفر واقع اولوب اول
سفرده مجروح بولنوب جراحتی اول سفره
وارماسنه مانع اولوب یرینه براز آدمیله
جبلوسین کوندرمیش واتمامی خدمت ایتمش
اولورسه که سنجاق بکی شهادت ایده ویاخود
شهود اثباتی ایله ثابت اولا آنلر دخی
مقبولدر دخل اولنمز وموقوفجی اولان
کمسنه سپاهیلرک جبالرینه ودفترده
یازلان اوغلنلرینه دخل ایدوب یا جبلو
ایچون اوغلانین ویا اوغلانیچون جبلودر
دیو نزاع اولورسه اولنمیه وموقوفجی

جبلوی تفتیش ایتمیه اوغلانون ویا جبلودن
سفر که یرینه وارمدین قاچسه سپاهی اولان
کمسنه معرکه یرینه وارینجه بر آدم دخی دوتوب
بدل ایدوب خدمتنی اداتسه ادا ایلقه واقع
اولدی دیو دخل اولنمیه جبلو واوغلانین
تفتیشی بکلربکیه مفوضدر اول تفتیش ایدر
شول وقت که بکلربکی بر کمسنه ده قصور
بولوب بکلربکی تیمارلسنه دفترینه اول
تیمار موقوف ویرلمش اولوب موقوفجیلر
بکلربکیدن کاغد ویا صورت دفتر کتورسه
بکلربکی تفتیش له انک علمیله اولیجاق
موقوفجی دخل ایده بلور وسپاهی اوغلانلرینه
تیمار ویرلسه اون یاشندن اشغا اولنلره
اشکونجی سن اشدورر واون یاشنده یا دخی زیاده
اولانه کندو خدمت ایده

بو فصل سپاهی تصرف اولان خصوصلرك بياننده دور

سپاهی تیماریندن موقوف اولان رعایا
چفتلكلری بتون چفت و نیم چفت و دخی
اكسوك داخل دفتر و خارج دفترنده ایسا
سپاهیه متعلقدر دفتردن خارج اولنلره
عامل دخل و تعارض ایلمیا و دفترده آدی
اولمیان رعیت اوغللرنه و قرنداشلرینه
صاحب تیمار دخل ایلمك قانون قدیمدر
رعیت اوغللری و قرنداشلری رعیتدر
خارج دفتر اولمق ضرر ویرمز خارجدن
كلسنه دخل ایلمیا و كهنه دفترده مسطور
اولوب تلبیس ایله مرده و غایب دیو یكی دفترده
یازلمیان رعایادن زندن اولنلره دخی صاحب تیمار
دخل ایلمیا بلكه بر تیمارك قدیمی رعیتلریندن

بر نیجه سی قرآن سببندن غیری ولایته کتمش

اولسه دفتر یازلدقدن صکره بینه اول تیماره

کله صاحب تیمار تصرف ولاور رعیتك

آزاد قولی دخی صاحب رعیت تصرفنده

اولور خارجدن کلسنه دخل ایلمیا تا ایل یازجیسی

واروب اول ولایتی یازجاق اول وقتکه

رعیت یازلورسه اولورآله وقدیمی قون

قوناغاجلری که یخسولك چفتلکی ایچندن

اولسه نزاع یوقکه صاحب تیمار ورکدر

وشول قونآغاجلری که یخسولك بغچاسی

ایچنده اسماسی اوله ویا چفتلکده اسماسی

اوله ویا اتاسنك وددهسنك اسماسی

اوله اندن همان عشر آلنه وشول کافری

قونآغاجلری که رعیتك چفتلکنده ویاخود

یرینده اوله ورعیتك اکنده زیانی اولا

ورعیت

ورعیتنی ضبط ایدوب حاصل ایلیا تیمار ایله
اولسلر وطاغلرده اولان کسدانلکلری که
رعیتلر وخارجلر دیو شورولر رعیتلر
حمایتنه کوره رعایتا ولنه لر حمایتلرینه
نظر ادوب امکلرینه کوره کیمک تیماری ایسا
اولسه لر خارجدن اولنلر دستور سوز
طوشلو طوشنه دخل ایلمیالر وطاغلرده کندو
کندودن بتمش خذای کسدانلکلر اولور
کیمه تیمار اولنمش ایسا انک حکمنده اولا
اما اکثر بودرکه براتنده بودرکه ودفترینده
مقیددرکه لدر زوایدکیدر وبرسوریکی
رعیتدن قبل الوقت رسوم النه قیون ودونم
دسمی یکی وقت حلول ایلمزدن اوکدین
معزول اولوب تیماد غیره ویرمش اولا
صکره وردن سوری اول معزول اولان

سوریدن الہ رعیتدن نسنه طلب اولنمیه
اما اولکی سوری نه الدی ایسه اثبات ایدوب
قاضیدن حجت الیویره که اول حجت ایله واروب
طلب ایده و بکلربکیلر سپاهیلردوك الینه
مکتوب ویروب قاضیلره کوندررلر عشکی
بوکیشی رعیتلر یندن قلان رسمی الکه دیو
کرکدرکه بکلربکیلر اول اصل مکتوب
ویرمیه لر واکر اسلمیوب قانونه مخالف
مکتوب ویررلرسه قاضیلر اول مکتوبله
عمل ایتمدکلریله معاتب اولمیه لر واکر
بر رعیت خسته لقدن ویا نجسولقدن
ویا پیرلکدن کوچی یتمدوکیدن جفتنی بوزسه
وجفتلکن برقسه اندن سوری بطال رسمی
الا الندهکی یرین غیره و بر جفت یازلیدودر
دیو جفت رسمی طلب ایتمیه و بر رعیت که

بر کویه قیداولنمش اولە آلندە اولان چفتلکنك
بعضی غیری کوی سنورندن اولمش ایسه داخی
چفت رسمی رعیته قیداولدوغی سوری الا
آخر سوری بعض یرلرك بنم سنورمدر
دیودونم آقچەسن طلب ایتمیه همان عشر
وسالاریلیق آلە اکر چفتلکدن زیادە یرطوتسه
انوکیچون دونم آقچەسن ویره و بر رعیت
فوت اولوب چفتلکی قالوب اوغللری
بر وجه اشتراك مشاع تصرف ایتسالر
صکره انلردن دخی بری فوت اولوب
اول متوفانك یری سایر قرنداشلرینك
داخی اولوب تصرف ایتمك ایستەسەلر ایل
ویردوکی طاپویی اول متوفانك یریچون
سایر قرنداشلری ویرورسە انلردن
سپاهی اول یری الیوب انلرە ویرە یوق

اكر اول يري بز قوم حاجتمز دكلدر ديو فراغت

ايدرلرسه سپاهي الندهدر كيمه دلرلرسه

ويره اما اونك كبي واقع اولوب سپاهي

متوفانك قرنداشلرينك طابولرين زياده

ايچون بركمسنه صورت ايدوب درزمه

ايدوب زياده نسنه طلب ايدرسه اول

يروك قديملري واهل خبره كمسنه لر وقاضي

اول يرن اوزرنه واروب اول يروك

طابوسيچون حق قرارنده ايسا سپاهيه

اول ذكلو اقچه ويره لر سپاهي تلبيس ايتميه

شويلكم اول متوفا اولانك انا بر قرنداشي

اولوب اول يري طلب ايدرسه قانون اوزره

اول نسنه طلب ايتمز اجنبي اولمشلرنك كبي

اولجاق اختيار سپاهي الندهدر دلرسه

غيره ويره وهم بركمسه وفات ايدوب

المحق

اوغللري

اوغلری قالوب آتالرندن قلان یری نلر
مشاع مشترک تصرف ایتسلر صکره اول اوغللری
داخی فوت اولوب اچلرندن برسنک اوغل
قلدی آتاسی حصه سندن غیری عملرینک
حصه سن دخی طلب ایتسه حق قرار اوزره
طابوسن ویردکدن صکره سپاهی اول حصه لری
آخره ویرمیه اگر ویره شویلکیم داخی اولمیوب
ویاخود معصوم اولوب اولیورک عهده سندن
گلمیوب قانون اوزره اوچ یل بطال اولورسه
سپاهی زراعت ایتمک ایچون ویرسه
جایزدر اما برکشی فوت اولوب آتاسی قلسه
آتاسنک دخی باشغه یری اولوب اوغلی
متوفی اولیجاق آتاسی اوغلی یریچون اوغلم
یریدر طلب ایدهرین دیمک جایز دکلدر
مکر طپویله سوریدن آله شویله محلول

اولوب ویاخود بیر اولوب کندو یرین

اوغلنه بلدرمش اولسه که دفترده کندو

اوزرنه جفت یازلوب اوغل اول یری

تصرف ایدرکن وفات اولا اول یر کیرو

آتاسنک اولور وبر کشی وفات اولوب

اوغل قلیوب اما اوغلنک اوغل قلسه

دده یری اکا منتقل اولور سپاهی اول

یر ایچون طپو طلب ایتمک جایز دکلدر

اما بر یر قسمت اولنوب متعین اولنوب
حصه سی

صکره فوت اولسه انک حصه سی ایچون

سایر قرنداشلرندن سوری طپو طلب ایده

بلور وقرا اویری طپوسی اعلاسی اللیدن

زیاده اولنمیه واوسطندن قرق ویا اوتوز

اقچه ادناسندن یکرمی یا اون اقچه اینه سپاهینک

خاصه چفتلکی وحصه یری حکمی اولورسه

که طاپو لماغیله کیمسنه نک اولمز طاپوسی
جایز دکلدر صاحب تیمار اولنلردن هر
قنقسی که آقچه یه طمع ایدوب طپویه ویرسه کندو
زماننده طپولانان کیمسنه نک تصرفنده اولور
کندو ونزاع ایده من اما کندو کیتدوکدن صکره
تیمار کیمه منتقل اولسه اول بوزه کیده
وداخی بوزر ایسه اولور هیچ بری طپولنمز
دیمکدن مراد بودر که خلافنجه رعیتلک
یرلوک عرفه موافق طپولندقدن صکره
طپولایان کیمسنه نک ایروق آلندن آلمق
اولمز دفترده خاصه یازلان دکیرمن که
خراب اولوب اوجاغی قالمیش اولسه بر کیمسنه
اول دکرمن اوجاغین طپولیوب خیلی آقچه
خرج ایدوب احیا ایتسه صاحب تیماره
اول دکرمن محصولندن ربع ویروب

با قسنه كنه كندو متصرف اولسه صاحب تيمار
بو دكين منى خاصه بايزلمشدر ديو المق جائز
دكلدر وخاصه يرده باغ ويا باغچه
اولوب يمش اغاجلرى وفواكه ديكلمسه اولدغى
همان بو قانون اوزره در ويا ومسلم
يرلرينده دخى بو وجهله واقع اولسه بو قانون
اوزره در وطپو اوزره طپو اولنمز نكاح
اوزره نكاح اولمادوغى كبى وشول رعيتلك
يرلركه ايسى اولميوب ويا جلاى وطن
ايدوب محلول قالوب تيمار ارى كندوسى
تصرف ايدر خاصه يرلر كبى كندو چفتين
سورر ويا اورتاغه ويرور بونك
كبى يرلردن آلچكوب بنه طپويه ويرسه
جائزدر سپاهى كندو كندودن تصرف
ايتمكله خاصه اولمز فى نفس الامر رعيتلك

يرلو درجه

يرلردر حتی سپاهی عوارض واقع اولسه وچفتدن
چفته تكليف عوارض اولسه اول سپاهی تصرف
ايتدوكی چفتلك يربللو رعيت آدينه اضافت
اولنوب فلان يردن ديو رعيتلو آراسنده
عد اولنمش ايسه سپاهی اولان اول يراىچون
عوارض ويرلامسن بو چفتلك بيله جملك كوكدر
مكر كه طولی زمانيله متعاقبا دفترلرده
سپاهی آلندن قيد اولنمش اولا ورعيتلك يرلر
جملسندن چقمش اولا ديو اعتبار يله خواص
جمله سندن اولوب خاصه حكمنده اولا

ولايت قرامانده تقاعد ايتمش سپاهيلرڭ سابق رسم چفت وبناك وچبا وساير

رسوم عوارض قيد اولنوب شهزاده يرخاصه
يزلمش ايتمش صكره دركاه معلادن رسم چفت
وبناك وچبا وساير عوارض آنلكی سپاهيلرده

دفع اولنوب همان عشر وسالارلق ورسم
اغنام ویرمك امر اولندی زیاده نسنه طلب
اولنمیه وبر تیمارده قیون وقوان وباغ وباغچه
واسیاب اولمیوب صکره حادث اولسه
عشر ویره ورسوم صاحب تیماره متعلقدر
وهرکاه ولایتده عوارض واقع اولیجاق
سوباشیلق وتیمارلری رعیتلرینه قاضی
قاتنه احضار ایدوب قاضیلر زوب پادشاهك
امرنی یرینه قویرلق تمرد ایدن کمسنه لری
بیله قوشولان قول مطیع ایدی ویره وتیمارده
حاصل قید اولنان دکیرمن خراب اولسه
صاحب تیمار دکیرمن اسینه یاپمق تکلیف
ایده قدرتی اولمیوب یاپمزیسه اوزرنه
اولان رسوم سپاهیه حکم ایدهلر یاپمغه
ورسومن ویرمکه قدرت کتورمزسه

قاضی معرفتیله

قانون معرفتیله آخره صدوره لنکه آخر یوردوب
رسومین ویره وسربست تیمارلرده مسلم و
یوردی کانی خداوندکاردن غیری رعایا طوتدقلری
یوا وعبدی آبق و کنیزک مردهلردی صاحب
تیماری کدر مدت عرفلری اتمام اولدقدن
صکره بازارلرده قاضی معرفتیله بیع من یزید
اولنوب صاتلان قوللک وجاریه‌نک
ودوابک بهالری اصحابنی ظاهر اولنجه
حفظ اولنمق قانون قدیمدر مدت عرفیه
دخی قولده وجاریده اوج آی ودوابده
بر آیدر بهالو سندن مدت نصف
مدت عبد آبقدر ورعایا طمغه‌سنده اعتبار سربست
تیمارده وسربست اولمیان تیمارلرده کندو رعایا
سیله غیرک رعایاسی طمغاسنده فرق یوقدر
دفترده بوخصوص تعین اولمدوغی تقدیرجه

میر لوای سوباشیلره یاخوذ معمولی اوله

بکلرده کی اوزره تصرف اولنور دفتر امیان

دفتر اعیان امرایدن صکره معمول اولی کلدوکی

اوزره عمل اولنمق مرعیدر ورعایا ومسلم

ویورکلر طوتمالری بو اسلوب اوزره معمولدر

اما سنجاق بکنه متعلق اولدوغی خصوصا

کندولرک سنجاغی بکنه متعلقدر

باج وبیت المال طشره دن مسلمان

وکافر کلوب کبه وکبنك کون ویوك

وبال وباغ وبنلره بکزر هرنه کتورب

صاتسالر قرق اقچه دن بر اقچه النه وقماش

یوکندن بر و بلك وجوقه وکتان وپنبه

وقلای وقورشون وبونلره بکزر هرنه وارسه

یوزده ایکی اقچه النه وتوروندن بیش

یوکندن بر اقچه النه بیش بول اولیجاق

ایکی اوچ یوکده بر اقچه آلنه وجرا یوکنده
بر صورتی و یاخود بر پاره جرا آلنه واشک
یوکی قلعه‌یه کیرسه قپوجی رسمی بر اوددون
آلنه وصغیر صاتلسه ایکی اقچه آلنه بر اقچه
آلندن و بر اقچه صتاندن آلنه وقپاندن
طارتلان طواردن قنطارده ایکی اقچه آلنه
بر اقچه صتاندن و بر اقچه آلاندن آلنه
وطشره‌دن قیون کتوروب بغان لیوب صاتسه
و بوغزلماسه‌ده صاتسه ایکی قیونه بر اقچه
آلنه وصغیر بغاز لیوب صاتلسه
صغیر باشنه بر اقچه آلنه وکلک صاتلسه
باج یوقدر یعنی باغ واو ودکیرمن کبی
وکوبکرده نرضا تلسه باج یوقدر و برکمی
یوکندن یوز یا اوتوز اقچه آلنه و بر عربه
صغاندن درت اقچه آلنه و بر عربه بالقدن

سکز اقچه و بر عربه بر نخددن سکز اقچه آلنه
و بر اسیر صاتلسه ایکی باشدن درت اقچه
آلنه ایکی اقچه آلندن و ایکی اقچه صاتندن
اوفلاقدن و قزکدن و وندکدن و غیری
یوکلردن هر نرکله یوزده ایکی اقچه آلنه
و بر عربه نخددن بر تخمه آلنه و شهر کلان
بر فوجی خمردن اون بش اقچه آلنه و خنزیر
بوغزلنمق ایچون بسلنسه خنزیر باشنه
بر اقچه آلنه و یابانده یوریانك ایکیسندن
بر اقچه آلنه و دمور کوره لرندن قوم دکیز
کنارندن قوم جمع ایدوب یوب یوب
امکلر چکوب دمور حاصل ایدنلر ایکی بازویه
بر اقچه آلالر کیمه یازلمش ایسه و عامه سوطی
آدکلی و قوکلی اپا توابعنده کسنه نك آدنه
قید اولنمیانلری سنجاق بکی عاملری تصرف

ابن کمال

ایده کلمشلر هر ملر ونر بر اقچه الورلر ایمش
دفتر خارج زواید یزلمش

سمندره قپانندن اولان رسوم

سمندره اسکله سنه اونکروس ولایتندن
کمی ایله صو اوزرندن متاع کلسه و کتسه
بیك اقچه طوارندن حضرت خداوندکار
ایچون اوتوز اقچه و سنجاق بکی ایچون
اللی اقچه النه و طوز کلسه هر قطعه سندن
پادشاه عالم پناه ایچون بر اقچه النه
یوز قطعه دن بر قطعه سنجاق بکی ایچون
النه و غزادن کتوردوکی اسیردن خداوندکار
ایچون یکرمی اقچه النه و برودن دستوریله
اونکروسه کیدن اسیردن یکرمی بش اقچه
النه قبودلن یکرمی بش اقچه النه امر
پادشاهیله دار الحربه اقین واقع اولیجاق

غزانك اتلريندن بكلك وجرافجه كتوردكلري

اقتارمه لردن وصغيردن دردر اقجه النه

وخنزيردن ايكيسنه براقجه النه وصويوز

يندن انكروس ايلنه بوش فوجي كتسه اون

ايكي اقجه النوب دردر داخي سنجاق بكي الوب

وقابودن اله اولشلر وطوندن اولنان يالقدن يكرمي

اقجه‌دن ايكي اقجه خزاوندكار ايچون وبراقجه

داخي سنجاق بكي ايلكه قابودن الا اولشلر

واكر ايللكدن ذخيره كلور صويوزيندن

سمندري يرچقلسه ايكي جوال باشنه براقجه النوب

براقجه داخي سنجاق بكي ايچون النه

وياغيلقدن كلن وكيدن بازركان كمسنه‌دن

مقدما برفلوري النوب سنجاق بكي ايلكه

قابودن اولشورلر وحبوبات يوككندن

كه ايللكدن تحميل كلسه جوال باشنه سنجاق

بکلی چون بر اقچه باج النه و بر عربه تختندن ایکی
اقچه و بر عربه اغاجدن داخی ایکی اقچه النه
و صاتلان خنزیر بوکی برینه ایکی اقچه و آت
صاتلسه درت اقچه النه و صاتلمغه کلان
اوتلق عربه سندن بر اقچه و اودون عربه سنده
بر اقچه و عربه ایله کلان طوزدن سکز اقچه
النه و شهردن طشره کیدن آت یوکندن
هر نه اولورسه قماشدن و بالقدن و غیریسندن
شهره بغلیوب کیده ایکیشر اقچه باج النه
و ایلکلدن و یاغلقدن صو یوزنده و قره دن
فوجی ایله سوجی کلسه صتاندن اون بش
اقچه الان داخی صتارسه اون ایکی اقچه النه
و اکر خمر شهردن طشره کیتسه فوجی باشنه
درد اقچه النه سمندیره ده اولان باج
سمندیره کلان یاغدن و بالدن و عشر

وبونلردن فی الجمله ماء کولادن قسمندن
هر نه واقع اولورایسه که هر زماندن
قپانه کله وزن اولمدین صاتلسه هر یوکنه
صتاندن درت اقچه رسم النه واکر وزن
اولنوب صاتلسه ایکی اقچه النه

مورآوه صویندن ودرین صویندن باج

مورآوه ودرین صویندن کچی ایله کچن اتلونك
اتی باشنه بر اقچه وایکی یابا یردامی بر اقچه
النه وهر عربه دن تکرلك باشنه بر اقچه
النه وصغیر باشنه بر اقچه وایکی قیونه
بر اقچه النه ودرت قیونه بر اقچه النه
خنزیرك هر برینه بر اقچه النه وکچن اتلو
اوچ کون دکن بینه کلسه نسنه النمز واوچ
کوندن صکره کلسه تمام رسمین ویره ومورآوه
صویندن سنجاق بکنه حاصل فید

اولنان طالیاندن حصه اولان بالقلرك
نصفی آلنه و سپاهیلره قید اولنان کوللرده
اولان بالقلردن عشر آلنه رودنیك معدننك
اولان باج اوندن و بوغدایدن و آرپه‌دن
و علفدن فی الجمله حبوباته متعلق قیونك
ایکیسنه بر آقچه و کفره کفرندن صکره آلتی
هفته‌دك گلان قوزیدن نسنه آلنمز
صکره ایکی سندن بر آقچه و صغردن ایکی آقچه
و بر صغر دیرسنه ایکی آقچه و دری خنزیره
بر آقچه اولوسنه ایکی آقچه و بر یوك طوز
و بنیر و بال کلسه آلتیشر آقچه آلنه و طوز
پاره ایله کلسه دردر پاره یر بر آقچه
آلنه و اون بش آقچه‌لق یاغ قوننده بر آقچه
و جوقه‌نك بر پستاوندن اون ایکی آقچه
دکلمش جوقه قفتاندن ایکی آقچه و بر یوك

زيت يا غندن اون ايكى اقجه وبر يوك بالقدن

قووله آلت اقجه وياش ولسه درت اقجه

وبركوكلكدن بزدن بر اقجه وكتان يوكندن

درت اقجه واكر كبه كلسه هركبه‌يه بر اقجه

آلنه وياآلت قفتانلق كلسه قفتانلقدن

بر اقجه وشالغم وصوغان يوكندن ايكشر اقجه

آلنه وچرا يوكندن بر پاره چرا واودون

يوكندن بر اغاج اودون آلنه وبرضمه‌نك

يكرمى وبالموى يوكندن آلت اقجه

ودمور يوكندن آلت اقجه اما معدن مصالحجون

اولان دموريندن نسنه آلنمز قصابلكو صغر

وقيون بغزلسلر نسنه آلنمز

وقوشون يوكندن باج آلنمز موم كتوريندن

طشره كيتسه نسنه آلنمز اما سرمجا بنيندن ١٤

كيدن كاربان سمندره سنجاغنك

هركوشه

هر كوشه سندن ابرشيم وياپور ويابغاسى
النسلكر هر يوكندن سنجاق بكى ايچون برقلودى
وبر برك رزدواه وسكسار ويا قوزى
درسندن يكرمى اقچه النه واول جانبدن
بركيرمكتورسه التشر اقچه وصغير كتورسه لر
ايكيشر اقچه وطوزكتورسه لر هر اللى اقچه
اوزره درت اقچه النه وذكر اولان
رودينك وصح معدنلرندن ويا انلره
متعلق اولان اوجاقلرده لكن يقيلر
سپاهيلر املاسالرايچون يقتلرندن
سنجاق بكى له ورودينك توابعنده
اولان سنجاق بكى خاصه لرندن ات
يوكى خمر صاتسه لر بريوكه بر اقچه النه

بيت المال مال غايب مال مفقود

قانون بيت المال ومال غايب ومال مفقودى

مقاطعه اولان کسنه یه شویله اعلام ایتمك
کرکدرکه بر یرده بیت المال واقع اولسه
واقع اولدوغی کبی قاضی دفترینه یازلوب
بیت المالجی یه تسلیم ایده لر اگر وارث
معلوم اولوب اول وارثك داخل مملکتده
مکانی اولورسه دفعی بیت المالجیه ویرلمیه
بلکی واصینه آلتی آی مقداری طوره اگر
وارث کلمز ایسه بیت المالجیه تسلیم
اولندقدن صکره وارث کلورسه بیت المال
جیدن اگر وارث خارج مملکتده اولوب
مکانی معلوم اولمز ایسه اول کسنه یه مفقود
دیرلر بر ییل مقداری واصیلنده طوره واندن
صکره بیت المالجیه تسلیم ایلیه مال غایب
ومال مفقود دیو بیت المال ایله بیله مقاطعه
ویرلن ترکهٔ میت اولان دن هر اوندن

چقوب سفر ایدن کشینک دکلدر یاخود

مالین امانت قویوب کیدن کمسننک مال دکلدر

وقومرندن بیلدن اوچ کره یول چقاروب ولا طرح ایدر

امش اول جهتدن فقرا یه حیف ایدرلر مش

کرکدرکی قانون سلطانی موجبنجه عمل ایده لر

ییلده بر دفعه یول چقاروب صرافلوکه شهرلره

کوندره لر صاتیه یخسو الوه طرح اتمیالر بویله

یا قریصة الالو من بعد بو ذکر اولان قانون

موجبنجه عمل ایده لر بو قانوندن تجاوز

اتمیالر بو قانوندن تجاوز ایدنلره قضاة

ولایت منع ایده لر ممنوع اولمیانلر درکاه

معلایه عرض ایلیالر والا اهل ولایت

قاضیلری معاتب اولورلر رسم جفت

وبناك ودکومن رسم بیانندهدر

رسم جفت تمام جفتلك اوزرینه قید

اولنان كمسنه دن اوتوز الت اقچه در نيم
جفتدن رسم نصف جفتلك اما لواء حميدده
رسم جفت تمام جفتلك اوزرنه قيد اولنان
رعايادن قرق ايكى اقچه در نيم جفتدن رسم نصف
ذلك سربست اولميان سپاهيلر تيمارندن
يكرمى يدى اقچه سپاهى نك و اون
بيش اقچه سنجاق بكى نكدر بعض نواحيده
سپاهى يكرمى يدى اقچه آلدقدن سنجاق بكى
ايچون اون ايكى اقچه صوباشيلق در نيم جفتدن
رسم نصف ذلك در اسلوب مذكور اوزره
واگردر حصارى ارنلرى تيمارندن رسم جفت
اللى يدى حق سپاهى يكرمى يدى وحصاره
عشر كتورمك ايچون اون بش وحق
سنجاغى بكى اون بيش اقچه در انطاقيه
وقره حصار ارنلرى اوتوز اقچه بتون

جفتلودن

جفتلودن اون بش اقچه نیم جفتلودن

الدقدن صکره عشرلرین حصاره کتورمك

ایچون بتون جفتلودن التی اقچه و نیم

جفتلودن اوچ اقچه حق الورلرمش

ولوای منتشاده رسم جفت اوتوز

اقچه نیم جفتدن رسم نصف کذلك ولوای

خداوندکارده رسم جفت تام چفتلك

اوزره قید اولنان رعیتدن اوتوز اوج

اقچه در نیم جفتدن نصف ذلك در ولوای

بولیده رسم جفت بعض نواحیده قرق التی

اقچه در اما سربست اولمیان تیمارلرده

یکرمی سکز اقچه حق و سپاهی اون سکزی

حق زعیم و سنجاق بکی نکدر چقاومنکین

نواحیه سنده کذلك در ولکرده توابعنده

رسم جفت اوتوز درت اقچه در یکرمی

دردرت حق سپاهی واونی میر لواء زعیم در

ودیوان الباداره رسم جفت اوتوز التی

اقچه در حق سپاهی یکرمی دردرت وحق میر

لواء وزعیم اون ایکی اقچه ودیوان قن کول

سن بست در حق سپاهی یکرمی اقچه ودیوان

دیکر کروه رسم جفت الای بر اقچه در حق

سپاهی اوتوز اوج اقچه وحق میر لواء وزعیم

اون وناحیهٔ الوس وملك جفتلك الدیسه

رسم جفت اوتوز اقچه در حق سپاهی یکرمی

دردرت وحق میر لوالت وزعیم واون

ایکی دیوانه رسم جفت اوتوز اوج اقچه در

حق سپاهی یکرمی ایکی اقچه اولنمشدر عالی

بهایه اولیجق رعایایه مضایقه ویرلمکچون

ولایت قرمانده دخی بو قانون وصفی

اولنمشدر الت ای بوریدن نصف ذلك

ولایت مذکوره

ولايت مذكورده رسم آسياب تمام ديوانيه
قيد اولنوب وقف ولان قومانك حصه ويريليوب
اوقاف متصرفلري تمام اجرهٔ ارض ديو وقفه
طلب ايتمكين آستانهٔ سعادت پناهه عرض
اولنوب نصفه اجارهٔ ارض ايچون وقفه
وملكه ويريلوب نصف آخر ديوانيه
امر اولندي **وبولي سنجاغنده**
امر شويله واقع اولمشدركه قانون مقرر
اوزره يل يوريندن بروسه مودي ايله
بر مود بغداي وبر مود آريه آلنه
وآت يوريندن آنك نصفي آلنه وييل
ذكر منلرندن يوردوكنه كوره آلنوب
مقاطعه اعتباري دفع اولندي بوقيد
اولنمشدر وييل ذكرمي يلده بچوق مود
تركه يا روسي بوغداي ويا روسي آريه اوله

تيمارده اولان اعشارك بياننده در

حبوباتدن حنطه وشعير وكاورس اولسه
عشر وسالاريق آلنور جلبى سكن موت
غلهدن بر موت آله هر موتده ايكى بچق كيله
اولور باقى حبوباتدن كه نخود ومرجمك
وباقله وپنبه وكتاندر انلردن همان عشر
آلنور سالاريق آلنمز اما بو قانون

اناطولىده ودخى روم ايلنده رعايا كافر اولدوغى يرلرده نخيل عشرى

اكر دمتدن اولورسه يوز دمتدن
اون دمد اونده اوج دمد سالاريق
آلنور وينبوقدن يوز لدردن اون
لدره اونده واوج لدرن سالاريق
آلنور وكتاندن اون دمد اونده واوج
دمد سالاريق آلنور الا كتانى يومشدى

ویره کوکالدن و زعفراندن اونده آلنور ساlarلیق
یوق **ولایت سمندرده** بر رعیت یازلدوغی
کوینده زراعت ایلسه جمیع حبوباتدن همان
عشر ویرورسا لارلیق مقابلکه سنده بر باشنا
طوتسه باشتنا حزمتنده بچق لوقنه بوغدای
و بچق لوقنه اریه ویرور **ولایت قرمانده**
اقسرای واردر کوب دینك قاضیلقلرندن
واندغی ناحیه سنده غلهدن مالکانه
و دیوانی دیو ایکی عشر آلنور مالکانه سی
اولمیان کویلر همان عشر ویرور و قرمانده
واردر **وارکلی قاضیلغنده** بر عشر وقفه
و نصف عشر دیوانیه قیداولنمشدر **و**
قونیه قاضیلغنده ایکی قویه دن و نفس
شهر سنورنده اکیلان غلهدن صو بصرینه
سوغله دیرلر دیو ایکی عشر آلنور غیری

قراسندن عشر وسالاریق آلنورمدغله دن
ایکی کله عشر آلندقدن صکره بچوق کله دخی
آلنوب بو مذکورلردن زیاده یملك ایچون
وغیری خصوص ایچون سنه آلنمز ولایت
مزبورده عشر کاه کنه دفترده عشر
وسالاریق قید اولنمش دزینه اول
موجبنجه آلنه واما تخم رعیته ورعیت
دخی کانی یمشدی **ولایت رومده** آیردن
وبوغدایدن وطرودن هرجنس آیرو
حساب اولنور موت ویچوق یملك بچوق
کله آلنور بیش موتدن اونه چیقنجاق
همان بو اسلوب اوزره آلورلر اون موت
ده بتشجك اوچ کله یملك آلورلر اون
موتدن مقدار تجاوز ایدرسه اوچ
کله دن زیاده سنه آلنمز وبر کیشینك

بجر اولمد

حجی اون مددن دخی زیاده اولورسه
همان اوچ کله آلنور آرتوق آلنمز بیش مددن
اکسک اولاندن آلنمز ولایت منبورده
قانون بو اسلوب اوزره جاریدر اما لواء
بولیده ومنکنن اون ایکی دیوانن ومیرس
وارکلیدن مدده اوچ کله آلنور وحرمیروجی
سالاردلیق آلنمز وبدل شهر و یورکی والوس
وتلك ملك الدین وبدی دیوان وخضربك
ایل ناحیه لرنن مدده ایکی بچوق کله آلنور
رسم خدمت وسالاردلیق آلنمز باغ رسمی
بیانندهدر باغ دونمنه بعض یرده اون
اقچه وبعض ولایتده بش اقچه آلنور وحد
ایقدن وحرعلردن دخی عشرلرینه کوره
کسیم آلنور اما بعض یرلرده باغك دونمنه
یدیشر اقچه وبعض یرلرده اوتوز اقچه

آلنور باغدن و باغچه‌دن عشر حاصل اولنجق
ایچون قانون شرعه مطابقدر اما رعایا یر
تحصیل عشرده مضایقه اولوب دفع مضایقه
ایچون عشر مقدارینه بدل مبلغ تخمین
اولنوب خراج اعتبار اولنمشدر اما بر باغدن
عشر آلمالو اولیجاق خارجدن اهل
خبره کمسنه‌لر کتوره‌لر باغچنک یمیشین
بهایه دوتب اکا کوره عشر آقچه آلالر
اکلمش بستان ترکه اولوب و باغچه‌دن
یمش آلماسی اکسک دکلدر بریردن حاصل
اولوب بریردن عشر آلماسی متعذردر
انوک ایچون آقچه کسلمشدر و باغدن
دونم آقچه‌سی آلنمیان یرلرده اوزوم و غیری
و بستان یتشجک و ذرینه امین کشیلر ایلدوب
قیمته دوتدوروب عشرین آلالر دونم

الحسی

اقجسی الینان یرلرده اوزوم کسلدوکی وقت
آلنه وقندن اوکردی طلب اولنمیه ولایت
منتشاده باغ دونمنه دونک اعلاسنه
سکز واد ناسندن درت اقچه اما
ولایت قرمانده اعلی دن اکثر عشر
الینان یرلرده باغدر وباغجه دن بر بچوق
عشر آلینورمش صکره درکاه معلایه عرض
اولنجق بر عشر الینمق بیورلمشدر تیمار وقف
ملک اولان قرالرده همان آلنه اما وقف
اولان قریه لرده عشر تمام وقفه آلنه وقفدن
غیرندن بر عشر آلینوب نصف مالکانه ونصف
دیوانیه اوله سالاریق دیوسنه آلنمیا
وکافرک باغ اولوب شیئ حاصل اولان یرلرده
اکر شهرده واکر کویده صوباشی وسوری
یلده هرفنقی آی اختیار ایدد ایکی منابرلیه

دوتت شيره صنالر نرخندن زياده كوجله
كافر اوزدنر بر قيميا كر صوباشى سودى منا بوليه
طوتمق استيجك كافرك قوجيلرين وكوبلرين
مهرليالر بونلرك شيره سى صاتلماينجه هيچ
يمسنه سوجى صتميا شويله كى منا بوليرا ايچون
كافرك قوجسى مهرلدكدن صكره كافر آسلميوب
مهرين بوزب اول قوجيدن خمر صاتشه
ويا خود تصرف ايتسه سياهى اول قوجى
بتمامه بكلك ايره واكى آى منا بوليه ايچون
بكلك قنغى آين اختيار ايدرسه كافردن آلينان
اونداي اول آيلرده صنالر واكر بر صوباشينك
ويا سورينك بو اكى آيدن سوجى ارتسه
كوجله كافر اوزرنه دوكميه مكر كيم كافره
انك رخنه راضى اولوب الا وكافر شيره سن
صتا تا كه ضايع اولميا وكافر شيره شين

صايتجق

صاپیجق اوزرینه طوران آدم اول جبره

اربا باصلمان قالدلرسه لرجبره لرده قالادی

ایسه صوقویب قاینه قویسه اندن اون وسالاریق

آلنمیه وشیره بو مدره ده اون مد اونن اوج

مدره سالارلیق آلنور اما اغربوز ومورة

وقارلی وترنخاله سنجاقلرینه کافر شیره سن

فوچیه قویوب چیقارب صتمق استیجک

اول فوچی نك بر حسابلری وارمش بو قضیه

دفترلرده دخی سپاهیلره حاصل بزلمشدر

روم ایلندن غیری یرلرده بو قضیه یوقدر

اما ولایت سمندرده بو رعیت یازلدوغی

یرده باغ دیکسه عشرین ویردوکدن صکره

اوتوز مددده سالارلیق ویرورلر اگر آخر

تیمارده باغ دیکسه عشرین صاحب زمینه

ویروب سالاریر کندو سپاهیسنه ویرور

وبر رعیت بر غیری سپاهینك رعیتندن
باغ آلسه عشرین وسالارلیق دخی اول یر صاحبنه
ویرور و کافر قوجسی آچوب سوجسین صاتیجق
ادرنه مدرسیله آلتی مدره ده بر مدره
آلنه بو قضیه همان ادرنیه مخصوصدر غیری
یرلرده یوقدر و شول چایرلرکی هر ییل
قورنور چایر اوله کلمشدر هرگز زراعت
اولمز اونك کبی یرلردن کی چوق اوتلر
حاصل اولور یوخسول الر تصرفنده اولسه عرف
پادشاهی عشر ویرور رعیته چایر اولمق
ممنوعدر الا امکن که طواری مصلحتی ایچون
تارلاسی کنارنده دونم باشنده یر اولوب
اندن اوت حاصل اوله ولایت مزبورده
هر رعیت باشندن باشنه خرمن تاتندن
بر دغر بر اولتلق یوزکه بر دغر بر اودن

ویرورلر

ویرورلر موسمینده آلنور وذکر اولان
ولایتده مسلمان باغلرینک هر دونمنه
درت آقچه آلنور ولوادن خروج
کافردن دفترده اوتلق رسمی بیش آقچه
وبوستان رسمی ایکیش آقچه یازلور تیمار
اربینک اوزرینه حاصل بغلنمق در اسلوب
دفتر تبدیل اولنماسون ایچون یکی دفترده
خروج یازلوب خانه حسابی اولنان
بر خروج رعیت دفتر موجبنجه خانه‌دن
خانیه اوتلوغی اولان بر عربه اوتلق
اوتلوغی اولنان بر عربه اوتلوق ایچون
بیش آقچه ویرورلر ورعیتلر وغله‌لردن
شویلکی یکی دفترده خروج یازلمیوب دفتردن
صکره تزوج ایدوب کیرو باباسیله اولوب
انتفاعی باباسی چفتلکندن اولوب وباباسی

یاستاسندن اولا ایل یازیلوب دفتر
اولنجه یملک عادت رسم اوتلق و رسم
بوستان آلنمیا اما اسپنجه آلنه مگر شول
کمسنه لر که دفتردن تزوج ایدوب بالالندن
آیریلوب باشغه دیرلمک و حراثت ایدوب
معیشتی باشغه اولان آنک گبی و دخی
اوتلوغی اولان اوتلوق بر عربه و اوتلوغی
اولمیان یردن بیشر آقچه و بوستان رسم ایکشر آقچه آلنه

باب عشر قانوندر
قوان دردغی یره تابع در

لمک یرنده بال ایلرسه عشر آنلدر شو یرده
که دفترده آقچه یازلمشدر اول اولنه
و شول یرده که یازلمامشدر آلورلر
و یا تلولر اون قوانده بر قوان آلنه اما
للضیف بعض مواضعده عشر بدل آقچه

تعیین

تقین اولنمشدر لواء حمیده ولواء خداوندکار
ده ولواء آخرده قوان عشری صاحب رعیت
اوزرینه قیدا اولنمشدر اما عسلدن بلکه
بر قواندن بحسب الحاصل بعض ولایتده
قواندن ایکی و بعض ولایتده ایکی قواندن
بر آلنور و بعضنده قوان باشنه بر آقچه
و بعض ولایتده بر رعیتك آخر سپاهی
یرنده قوان اولسه صاحب زمینه ایکی
واوچ قوانه بر آقچه و صاحب رعیته
ایکی قوانه بر آقچه ویرر و بولی سنجاغنده
قوان حقی اوایلده یره تابع اعتبار اولنور
مش حالیا رعیته تابع اعتبار اولنوب
حکم همایون اوزره آنی قلمشدر یر
اسده بلحی دیو دیو قوانلق حالنه
کوره بو یازلمشدر قیون عادتی کبی که

رعیتده تابع اعتبار اولنوب قشلدغی یرده
قتل ویرلور اما لواء حمیدده اوتلق
رسم دیو صاحب ارض ارض بیرده طرا
قواندن وبعض یرده اوچ قواندن رسم
اوتلاق دیو بر اقچه الور ولایت قرمانده
قوان کلمك تیمارندن بال ایکلرسه عشر
اول تیمارك صاحبنه بیورلمشدر هر بر
قوان باشنه ایکی اقچه رسمدر وشول قریه
لرکه وقف اوله بر اقچهسی دیواندر بر
اقچهسی وقفدر وشول قریه لرکه ملك
اوله بر اقچهسی مالك ملکه و بر اقچهسی دیوانیه
در اما الینان اقچه عشر مقداری بر اقچهسی
بال ایلیان قواندن بیورلمشدر هیچ بال
ایلمیان قواندن امره مخالف نسنه طلب
اولنمیه ویرلو قیالردن ویرلوا دیرلرده

هر سل بال

هر ییل بال النور ایمش واقع اولان یرلرده
سپاهیلر اوزرنه حاصل باغلندی دفترده
قید اولنمیان موقوفجیلر کدر وطاغلرده
بالجلر اولوب اغاج قووغنده بولدقلری
یا هنوز واقع اولمشدر قیا قووغنده بولدقلری
صید قبیلندندر وبعض یرلرده عشر قوان
طوردغی یر سنجاغی بکنه متعلق یر اوله
عشر قوانک ثلثانی صاحب رعیت
وثلثی سنجاق بکی النور باد هوا

ورسم عروس وجرم جنایت وجفتلک

طپوسی وتوتون رسم باد هوا دیو دفترده
قید اولنان رسم عروس وجرم جنایت
وجفتلک طپوسی وخارجدن قشلادینلرک
توتون رسمی درست وملیان تیمارلرک
نصفی صاحب رعیتک ونصفی اخری

خارجدن دخل ایدن سنجاق بکلرینك ویاخود
خارجدن دخل ایدن صوباشیلرکدر ایکسی
بله دخل ایدن یرده ربع تصرف ایدر اما
ولایت اخری شهزاده حاصل لرینه یازلمشدر
رسم غنم ورسم عروسیه قید اولنان
یرلرده دخی بوطریق اوزره دخل ایدرلر
کردك وکوری وپطوسی بولی سنجاغنده
باشنه تیمارلرینکدر سنجاق بکینك
وصوباشیلرك انلره مدخللری وحصللری
یوقدر قیون حقی وجرایم سنجاق ایسه
صوباشنکدر صاحب تیمارك دخل یوقدر
مکرکیم تیمار سربستنا اوله ویاخود خاص
قید اولنمش اوله ورسم عروس نه جهازلو
قیزدن التمش اقجه وعورت ایسه قرق
اقجه فقیرلردن نصف رسم غنیه

ومتواسط

ومتواسط الحالدن بين بين دير لو عورت
نكاحنده ورسم عروسانه رسنده طبراق
معتبردر كه كردك رسم باكره قيزدن رعيت
صاحبنك در اكا حكم اولنه واكر سورنك
دفترندن چقسا كردك وكوری صوباشی
الا سوباشی الی لنده ایسه والا سنجاق بكی
آلور يوركده لا امكان اولدوغی سببدن
اتاسنه تابع اولمدن باكره ايله بردر ورسم
نكاحك حد اعلاسی بر دينار وادناسی
ايكی اقچه در ومتوسط الحال ناكحله منكوحه
حاللرينه كوره آلنور وبركسنه كندونك
متعلقسين نكاح ايتسه رسم نكاح آلنور
اما رسم كردك آلنمق قانونه مخالفدر
ورسم مكاتب دخی امه مجرده بنددن
مجتهدين واقع اولان اقوال مخالفه اوزره

آلنوردی صکره دن اون یدی اقچه نغین

اولوب رسم قسمت موارث دخی بیکده

یکرمی اقچه اوزره مقدر قلندی بعض قانون

نمده رسم مکاتب اون ایکی اقچه دن یکرمی دورت

اقچیه وارنجه تحریر النور رسم نکاح دخی

اول اسلوب اوزره آلنه دیو قیداولمش

تقاعد ایتمش سپاهینک واولادینک

قانون سفر سلطانیه اشر سپاهی اشرکن

تقاعد ایتدکدن صکره مادامکه مذکور

متقاعد اخر رعیت یازلمش اولمیا عسکریدر

وحضرت خداوندکار دقوللری وجاریه لری

مادامکه عسکرینک تحت نکاحنده اولالر

بعد الاعتقاد انلر دخی عسکریدر وقضا

وتدریس ومشیخت وتولیت

ونظارت وسایر انلرک امثالی مناصبده

سولکه

34

شول كه عتبهٔ علیایه ملازمت ایله ویرلور
آنلرك دخی اهل عسكریدر و عسكرینك
اولادندن شول كه یردن اولا لمسنیه رعیت
یزلمش اولمیه و زوجاتی كه بالعقد تحت
نكاحنده اولا و عسكرینك قوللری كه
الاعتقاد قیزلری كه سپاهیه نكاح ایدوب
مادامكه سپاهینك تحت نكاحنده اولالر
عسكری حكمنده در بو ذكر اولنانلمسنلرك
رسوم قسمتلری قاضی عسكرككدر قاضی
عسكر قسمت ایدر رسوم قسمت قاضی
عسكر ایچون اولا اما عسكری نكاح و عتاق
نامه و حجت بابنده مختاردر
هر قنقی جانبه دیلرسه اكا رجوع ایده
وهر كمه مراجعت ایدرسه رسمین اكا ویره
و طغانجی كه برات هما یونلكه بینه

بالفعل طوغانجیلق خدمتنده اولامیسنه نڭ
سورلغی اولمیه وآسپر یایا ومسلم
وجانبار ویورك وتاتار وویناق
طایفه‌لری دخی عسکریدر ولیکن انلردن
شولکه غالبا اولوب رسوم قسمتلری یوز
ویوزدن اشغاسی سپاهیلرنڭدر
وبونلرك دندن شولکه کبی وبونلرك
سلکنده اولامسنه رعیت یزلمش
اولمیه‌لر وزوجاتی که بالفعل تحت
نکاحنده اوله انلرك حکمی کبیدر وطوغانجی
که برکمسنك رعیتی اولوب رسوم رعیت
سپاهیه بالفعل ادا ایدوب طوغانجیلغی
برات همایون ایله یاجفتلك تصرفن
اتمکله ویاعوارضدن معافیده ایله
اوله عسکری دکلدر سایرخلق کبیدر

وسپاهی

35

وسپاهی قولی ازاد ایدوب سپاهی خدمتندن
فراغت ایدوب حضور اختیار ایلیوب
کاسبلر سلکنه منسلك اولسلر و بنوم
جاریه لرمدن سپاهیقین لریدن شونلرك
رعیت طایفه سنه اولنوب رعیتك
تحت نکاحنده اولالر و کتخدالر و رسومدن
و عوارضدن معاف اولنلر مجرّت
اللرنده برات اولمغله عسکریدن داخل
دکللردر مناصبدن شوکله مجرّد قضّاة
اعلام ایله و یرلور ملازمته توقّفی
یوقدر جز و تسبیح و سایر وضیفلر کبی
آنلرك اصحابی دخی بابا و معلّم و جنباز
و تاتاریما تالر و کورجی و قاضی نایبلری
سایر خلق کبیدر بو مذکورلرك رسوم
قسمت و حجت و نکاح و لایت قاضیلرینکدر

وعسكرينك زوجاتي عسكري وابدكدن
صكره طول ايكن وفات ايتسلر اتلري
عسكري ايسه كندولر دخي عسكريدر واكر
اتالري شهرلو ايسه ويا رعايا طايفسندن
ايسه اتك داخي يلدر ومناصبدن شولكه
يومي اوج اقجه واوج دن زياده اولنلرك
صاحبلرينك رسوم عسكريه دن معدود
اولوب قاضي عسكر قساملري قسمت
ايدرلر ورسومين قاضي عسكر ايچون
الور وشول منصب كه يوم اوج اقجه دن
اشغا اوله اولنلرك اصحابينك رسم
ولايت قاضيلرينكدر ولايت قاضيلري
قسمت ايدوب الورلر اله وبعض وقت
صبي ويا صبيه اوله تركه قسمت
اتدرمك استرلر مش ويا بعض كسنلر

اوزرینه عسکر قسمتندن داخل اولور
کیمسنلر اوزرینه عسکر قسمتنده داخل
اولدقلرندن صکره بونلری عسکر قسام
قسمت ایلیه رسمین قاضی عسکر ایچون
آلالر ومشترک اولان مالک شریک
آخر حصه سی اگر عسکریدن دکل ایسه
امر اوزره اولنوب باقیسین عسکری
قسمتدن تقسیم اولوب رسم قسمت
قاضی عسکر ایچون آلنه وقرهمان قاضیلری
بو قاضیلقدن معزول اولسلر اولان
سجلاتن صکره کلان قاضیه تسلیم
ایلیوب بله اولور تسلیم ایلمکده الحاح
ایدرلر تاکیم مسلمانلرک اموری مختل اولمیا
عشر ماهی قانوندر انده مقدار
اولنور رسه ولایت قرمانده دفترده

کوللر کنارنده اولان بعض قراده
بر مقدار اقچه یازلمشدرهر سیل
قریلردن بالق اولنسون ویا اولنمسون
بروجه مقطوع اول یازلان مبلغ اولورمش
قانون سلطانیه مخالف اولدوغی سببدن
عشر ماهی قید اولندی نقدار اولنرسه
اولندغنه کوره عشرلرین آلالر زیاده
تعدی اتمیالر در بیان رسم اوتلاق
قدیمدن قرونب وتلاق رسم
آلنو کلمش یایلاق قدرلک عسر وسلطانیه
موافق دفترده ینه رسم اتلاق قید
اولندیسه آنی آلالر انلرک ماعداسی
جایرلردن وقیلردن که بعض مواضع
خیما نطایفه سنه اولور وبعض شهرلوبه
خاصه وبعض احر سپاهیلر تیمار قید

اولنمر

اولنمشدر وبعض خالی وخارج دفترده کی
انلرک کبی یرلرده اعمال سپاهیلر اوتلوق
الورلر ایمش قانون عثمانیه مخالف ودفتر
عتیقدن خارج اولدیغی سببدن انلره
رسم اوتلاق قید اولنمدی المیالر قیون
رسم النددن صکره طلب اولنمیه ورسم
اتلاق قید اولنان یرلردن عادت
قدیم وقانون اوزره هر سوریدن بر اوتر
قیون الالر ورسم اوتلاق ولدت
اوتلاق رسم قید رسمی قید اولنان یرلردن
النوب قید اولمیان یرلردن النمیا
خارجدن سنجاغه کلان قیوندن
رسم اتلاق اعلا سوریدن بر قیون
بهاسی یکرم اقچه واوسطدن بر قیون
بهاسی اون بش اقچه وادنی سوریدن

بر قیون بهاسی لا بونلردن زیاده المق
شرعا وعرفا جایز دکلدر رسم قشلاق
بر تیماردە خارجدن قیون کلوب قشلسا
اغوجه سوریدن شیشك قیون النه
والجاق سوریدن الت اقچه النوب
زیاده نسنه النمیا بر زخانه قومان
دفتردن غیرنده بولنمدی اندن داخی
بو اسلوب وزرینه بیلده بکرمی بیش
اقچه قیدی ولندی زیاده طلب اولنمیا

مسلملر اراسنده اولان قانون

تکه ایلنده اولان مسلملر دفتر
کهنه‌ده درت بیش کم باش مسلم یازلوب
بنوبت عسکر منصوره ملازمت ایدرلر
ایمش بر نیجه مسنلر بونلره رعیت
قیداولوب مشترك اولان مسنلردن

برنک نوبت

برنك نوبت واقع اوجاق مسلملك
يرده واقع اولان غله وباغ وقوان
عشرلرن وذكر من رسمين ورعيت
يازلان خانه لردن قرقدن اللیدن
اكجدرين الوب عسكر منصوره ملازمت
ايدرلرمش صكره ولايت مذكور دركاه
عالم پناهدن يازلمق اوجاق مسلملر
تفتيش اولوب اوجاقره اون واون
بيش خانه وبعضنده قرق واللي خانه
رعيتلري بولنوب مشتركيدن سفر
كيدن كمسنه لر بر رعيت يازلان خانه
لردن بونلرك قضيه لري دركاه معلايه
عرض اولندقده هر اوجاقره اون بش
خانه دن نقصان اولنان اتمام ايدوب
زياده اولان اون بش خانه يه براشكونجي

وضع اولنمق مقدر اولدی ورسم جفت
تعیین اولنوب کمسنیه ظلم وتعدی اولمسون
دیو هر اوجاغک نقصانی تمام ایدوب
زیاده اولان اون بیش خانه اوزره
برر باشکنجی وضع اولنوب رعیت یازلان
کمسنلره تمام جفتلو سنه اوتوز ونیم
جفتلو سنه اون بش وبناکه اون ایکی
واهل کسب اولان مجردلره التی اقچه
وایکی قیونه بر اقچه تقدیر اولندی
ومسلمانک باجی ایله بادهولرینک
نصفی وتمام جفتلودن التیشر ونیم
جفتلودن اوچر اقچه وبعض یردن
الای بکی وبعض یردن صوباشیلری وبعض
یردن چری باشیلری الوب رسوم ایله
قیون عادتنک وبادهوانک نصفی

مسلم

مسلّم اشکنجی ولوای حمیدده هر مسلّم
اوجاغندن سکز طقوز نفر کمسنه بر بر
یماق قید اولنوب بنوبت عسکر منصوره
ملازمت ایدرلر ایمش بر مسلّم که دفترده
قید اولنمشدر بردن ایکیدن خدمته
یارار اغللری یاخود قرنداشلری کندو
ایله بیله اولورلر انلر دخی یماق اولنوب
بونلرده خدمت ایدرلر و بر یماق که
پیر فانی ویاخود معلول اولوب سفره
اقتداری اولمیه ویرار اوغلی دخی اولمیا
خدمته کیده نه مقدار نجه خرجلق
ویرور و بر اوجاقدن مسلّملک قانون
قدیم اوزره بر چفتلک یرلری واردر
و اول چفتلکده واقع اولان غلّه‌دن
و باغدن و باغجدن و دکرمندن مکیه

عشر ورسوم ويرمزلر واول يرصاتلمق
وطيوير ويرلمك جايز دكلدر وقيونلرى
عادتنه رسوملرين ويرمكسنه دخل ايتمز واكر
سپاهى يرندن زراعت ايتسلر عشرلرين
وايكى دونمه بر اقچه يير رسمين ويررلر
وباغلرى اولسه هر دونمه اون اقچه
ويررلر سفر ويا خود خدمته واقع
اولسه خدمته كيتمكجون يماق سايرلرينك
غلسندن اللى والتمش ومتوسط الحالدن
يوز وفرق وادناسندن اون
وبكرمى اقچه خرجلق الور وقيونلر وقوانلرى
وارسه رسومين ويره اول مسلملرك
يرده اولان غله نك اولان عشرين
الور والا اختيارلرى ايله برير ندن
تنسه اليوب نوبتى اولان كندو خرجلغى
كيدر

ایله کیدر ومسلموك بادهوا لرنی الا
آلای بکی ایله جری باشلری بطریق المناصفه
تصرف ایدرلر ایمش شمدیکی حالده مسلمله
مستقل سنجاق بکی نصب اولنوب
آلای بکی حصه سین سنجاق بکی تصرف
ایدر ومسلم اشکنجیلرینه بعضیما قلوندن
اللی بیش آقچه خرجلق وضع اولنمشدر
جفتلک دخی تصرف ایدرلر اوچ نفردر
بعض دردر دردر بو اسلوب وزره یازلمشدر
جفتلکدن حاصل اولان هر قنقی اشلر
تصرف ایدوب اشمیانلردن سایریما قلو
کبی اللی بش آقچه وعشرین الور وبعض
وقتده حاجت اولوب اوچی واخود دردی
بیله اشر ایسه جفتلک حاصلن ویمقلرك
اللی بش آقچه خرجلغین علی السوا دن

ایدرلر مسلملك ویما قالدكه ذكر من
وباغ سنجاق بكنه قید اولنمشدر وجری
باشدرنك نصفی سنجاق بكیلرینكدر یماق
ویا مجرد اولسه یكرم بیش اقچه خرجلق
ویرور ونفس سمندرده مسلم قید
اولنلر ویرمزلر اما باغلرندن حاصل
اولان خمردن فوجی سنجاق بكی ایچون
اون ایكیشر اقچه ویرورلر وشول
مسلملرك بر یرده باغلری واردر
یر اسنه عشرین ویردكدن صكره
خمرین شهره كتورسه فوجی باشنه
التیشر اقچه آلنور **دربیان طائفه**
یایا قانونی هر اوجاقده التی نفر
كمسنه بر برسنه یماق اولوب نوبتنده
عسكر منصوره خدمت ایدرلر بربرله

یماق یازلان یایانک یردن ایکدر خدمته
یاراداغالری وقرنداشلری که کندو ایله
بله اولر یماق یازلوب نوبتلرنده خدمت
ایدرلر یایا حق قانون قدیم اوزره
برجفتلک یرلری واردر اول یرده اولان
غلّه نک وباغنک ودکرمنک عشرنه
ورسمنه دخل ایتمیوب کندولر تصرّف
ایدرلر امّا اول یرک صاتلماسی وطاپوید
ویرلماسی قطعا جایز دکلدر وقیونلری
عادتی داخی ویرمزلر بر یایا که بیرقانی
ومفلس اولوب سفره اقتداری اولماسه
عادتی قدر کیدنلر خرجلق ویرر الّا یین
ویا معزول اولوب غنی اولوب کندو
وارمغا قادر اولمیه یرینه بدل دوتر
ویا یایا سپاهی یرینه زراعت اتسه

عشرلرین ویروب ایکی دونمه بر آقچه
بر رسمین ویرورلر و یایا سنجاغی بکی کندویه
متعلق اولان یایالردن هر اوجاقدن بوغدای
و آرپه آقچه سین قرق آقچه آلورلر یایانک
باد هواسنه یایا باشلرنک دخی بوقدر
و یایانک رسم و دخی جنایتن رسم عروس
و اوجاق بحار یایا سنجاغنکدر اول
متصرف اولیجقدر و یایانک بدلی
مطلقا جایزدر و یایا سنجاغی بکی کندو
آدمنه یایا آقچه سن آلیو بروب بدل ایتمک
اولمیه و یایا بر سفره وارمدین دیو
و یا سفره گیج گلدوک دیو و بیرسن
و اوغلانلرین بدللك قبول ایتمزین دیو
وجرملك وسعالق ویرلماسی ایچسین
دیو ایچلرین آلورلرمش اولسنه لر

بدعتدر قانونه دکلدر و یا طایفه‌سینک

غیبتی منقطع غایب اولوب اله کیرمک ممکن

اولمیوب ممکن اولدیغی معلوم اولیجق اوجاقده

بابا بن داخی ولدرسه چفتلکن جمله‌سن

اکا تسلیم ایدوب اول جمله‌نک قوللغن

اول بر کیشی ایده اما یماغنک و یاخود

غیبت منقطع ایله غایب اولدوغی معلوم

اولمیه یوملق دیو تنبیه بیرمک بابا

باشنک اوزرینه لازمدر و بیران بابالردن

هر قنقیسی که چفتلکلرین قیوب قچسه

سنجاق بکنه واجبدرکه اول قچن بابای

هر قنده ایسه بولدروب دوتوب کیرو

یرینه کتوره و اول ولایتک قاضیلری

داخی سنجاق بکنک صورت دفترنده

مسطور اولان بابالردن تیمارده

وملكده ووقفده في الجمله هرقنده

كه وارسه انلر داخي قچن يا ياي كچوب

يرينه كتوردي ويرمسنه معاونت ايلبيرسن

همان مقاتله ايلميالر والا معاتب

اولورلر وهم يساق ايدهلر ياياير

يلمسنه مانع اولميا وكرلميالر والا

ياياير اوليجق انلره اولورلر اما سنجاق

آدمي داخي يا ياي بولدوغي يردن

كچورب الوب كيدوب يازلدوغي

چفتلكي يلدوب نوبتنده قوللغن ايدوره

تمت بعون الله الملك الوهاب

٩٢٧

سنه سبع وعشرين وتسعمائه

حرره الفقير خير الدين الحقير حامدا ومصليا

1